

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 6.5.2016
Čj. MSP-64/2016-OJD-SPZ/2
Počet listů: 2
Přílohy: 3

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc : obv. J. P. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/57

Ověřená kopie výpisu z rejstříku T bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary
Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 12.1.2016, č. j. 18-2/2016-211100

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného J. P.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/57.

Rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/57 byl J. P. uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 2 roků.

Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že se nedostavil dne 30.10.1957 do Poštovního dvora v Karlových Varech k nástupu vojenské základní služby, jak byl podle povolávacího rozkazu povinen, což odůvodnil tím, že se výkon vojenské služby přičí jeho náboženskému přesvědčení, neboť je vyznavačem sekty „Svědci Jehovovi“. Tento rozsudek nabyl právní moci 22.12.1957.

Obviněný nepožádal o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor. Celý trest mu byl prominut na základě amnestie prezidenta republiky ze dne 1.12.1957.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 265 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona se trestného činu nenastoupení služby v branné moci dopustil ten, kdo v úmyslu vyhnout se trvale vojenské činné službě nebo zvláštní službě nenastoupil službu v branné moci do čtyřadvaceti hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkaze. Podle § 5 odst. 1 stejného zákona jednání pro společnost nebezpečné, jehož se pachatel dopustil v úmyslu způsobit výsledek uvedený v zákoně, je pokusem trestného činu, jestliže tento výsledek nenastane.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonitosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. J. P. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary nebylo zohledněno, že jmenovaný uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) a právo na svobodu svědomí zakotvené v článku 18 Všeobecné deklarace lidských práv. Právo na svobodu svědomí přitom nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného J. P. a je proto namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/57, jakož i další obsahově

navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto způsobem určité zadostiučinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/57 byl v neprospěch obviněného J. P. porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb. ve vztahu k ustanovení § 265 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu Karlovy Vary ze dne 13.12.1957 sp. zn. 2T 215/97 zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu, případně podle § 271 odst. 1 trestního řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 30/2016](#)